

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2736/2017
27.06.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мара Цумбо, адвокат из ..., против тужене „ББ“ ..., чији је пуномоћник Коста Даниловић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж број 120/2017 од 09.03.2017. године, у седници већа одржаној 27.06.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене „ББ“ из ... изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж број 120/2017 од 09.03.2017. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П број 1129/2015 од 20.10.2016. године, у првом ставу изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца АА из ..., и утврђено је да је Уговор о стамбеном кредиту број ... од 30.03.2007. године закључен између тужиоца и тужене банке ништав у делу и то члана 2. став 2. тачка 4. Уговора. У другом ставу изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди ништавост истог уговора у преосталом делу. Трећим ставом изреке одбијена је предложена привремена мера тужиоца којим је тражио да се забрани продаја непокретности – двоипособног стана број ... површине 50,02 м² у поткровљу куће у улици ... број ... на катастарској парцели број ..., ЛН ..., КО ..., до правноснажног окончања овог поступка. Четвртим ставом изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж број 120/2017 од 09.03.2017. године, у првом ставу изреке потврђена је пресуда Вишег суда у Београду П. број 1129/2015 од 20.10.2016. године у ставу првом изреке, а жалба тженог у том делу одбијена као неоснована. Другим ставом изреке преиначено је решење о трошковима

поступка садржано у ставу четвртом изреке пресуде Вишег суда у Београду П број 1129/2015 од 20.10.2016. године тако што је обавезан тужилац да туженој банци на име накнаде трошкова поступка исплати 47.170,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Против пресуде Апелационог суда у Београду Гж број 120/2017 од 09.03.2017. године, тужена банка је изјавила ревизију у првом ставу изреке у делу којим је утврђено да је уговор о кредиту закључен 30.03.2007. године између тужиоца и тужене ништав у делу члана 2. став 2. тачка 4. Закона, у смислу члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14), па је нашао да ревизија није основана.

Изјављена ревизија је дозвољена према вредности предмета спора утврђеној током поступка, због чега није било места одлучивању о ревизији као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. ЗПП, већ у редовном ревизијском поступку.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју суд пази по службеној дужности, док на друге битне повреде одредаба парничног поступка ревизија тужене одређено не указује.

Приликом доношења побијане одлуке нижестепени судови су правилно применили материјално право утврђујући ништавост одредбе члана 2. став 2. тачка 4. закљученог уговора.

Према утврђеном чињеничном стању странке су закључиле уговор о кредиту број ... дана 30.03.2007. године према коме је тужиоцу одобрен кредит од 79.550 CHF по продајном курсу тужене за девизе важеће на дан пуштања кредита у течај, ради финансирања куповине двоипособног стана број ..., површине 50,02 м² у поткровљу куће у улици ... број ... саграђене на кат. парцели број ... КО ... . Одредбом члана 2. став 2. Уговора, уговорена је променљива каматна стопа од 4,45% на годишњем нивоу а тачком 4. истог члана у оквиру истог става предвиђено је да у случају битних промена тржишних услова, промена сходно захтевима Централне банке, битне промене на домаћем или иностраном тржишту новца, банка задржава право примене променљиве каматне стопе, и може то учинити без закључења посебног анекса, до коначног измирења свих обавеза корисника кредита, мењати висину каматне стопе у складу са одлуком о промени висине или начина обрачуна каматних стопа. Током 2007, 2008. и 2009. године банка је обавештавала тужиоца о промени ефективне каматне стопе, која је углавном повећавана да би дописом од 14.09.2012. године обавестила тужиоца да раскида спорни уговор о кредиту због неизвршавања уговорних обавеза и да обавезе тужиоца са стањем на дан 14.09.2012. године износе 75.684,37 CHF. Опоменом о продаји непокретности од 27.09.2012. године тужилац је

обавештен да ће тужена наставити вансудски поступак намирења уз остављање рока од 30 дана да у целости измири потраживање из раскинутог уговора.

На основу утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилно закључили да су странке својом слободном вољом закључивши уговор о кредиту могле уговорити и променљиву каматну стопу али према критеријумима за увећање каматне стопе који морају бити одређени, односно одредиви према информацијама које се јавно објављују, а на које не утиче арбитрерна оцена било које од уговорних страна. Стога, одредба члана 2. став 2. тачка 4. Уговора уговорне стране ставља у неравноправни положај, те је та одредба супротна начелу савесности и поштења и добрим пословним обичајима будући да је неодредива, јер не садржи податке помоћу којих се каматна стопа може одредити, а што су разлози који ову уговорну одредбу чине ништавом. Оваква одлука суда заснована је на члану 12. ЗОО (начело савесности и поштења), члану 46. став 2. ЗОО (уговорна обавеза мора бити могућа, допуштена и одређена, односно одредива), члану 50. (предмет обавезе је одредив ако уговор садржи податке помоћу којих се може одредити или су стране оставиле трећем лицу да га одреди, а ако то треће лице неће или не може да одреди предмет обавезе, уговор је ништав) и 103. Закона о облигационим односима који прописује услове ништавости уговора. Првостепени суд је правилно закључио да спорна одредба није одређена, нити одредива, с обзиром да је уговорена каматна стопа коју банка може мењати својом једностраном одлуком, без закључења анекса са другом уговорном страном, сходно захтевима Централне банке, битних промена на домаћем или иностраном тржишту новца, што се не може сматрати ни одређеним нити довољно одредивим критеријумима.

Неосновани су ревизијски наводи тужене банке да се судови нису могли позивати на ништавост уговора о кредиту обзиром да је уговор претходно раскинут због неизвршења уговорних обавеза од стране тужиоца, и да више не егзистира у правном поретку. Ови ревизијски наводи су поновљени жалбени наводи који су правилно цењени од стране другостепеног суда. Утолико се неосновано ревизијом тужене банке истиче да тужилац нема ни правни интерес за подношење тужбе за утврђење. Наиме, ништав уговор се не може раскинути, јер оно што је ништаво и не егзистира у правном поретку. Међутим, одлуком првостепеног суда која је потврђена одлуком Апелационог суда у Београду Гж број 120/17 од 09.03.2017. године није доведена у питање ништавост уговора у целини, већ само одредбе која се односи на камату прописану одредбом члана 2. став 2. тачка 4. закљученог уговора. У том смислу уговор у целини је могао бити раскинут, али ништава одредба овог уговора није подложна раскиду, те су испуњени услови за утврђење ништавости наведене одредбе, а тужилац има правни интерес за подношење такве тужбе, јер из наведеног утврђења он стиче право на регулисање одређених правних последица ништавости.

Остали ревизијски наводи били су предмет правилне оцене од стране другостепеног суда, те их не треба посебно понављати.

С изложеног, а на основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Љубица Милутиновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић